

Főoldal>Bíróági eljárások>Polgári ügyek>Melyik ország bírósága rendelkezik joghatósággal?

Az átmeneti időszak vége előtt indított, folyamatban lévő polgári eljárásokat az uniós jog alapján fogják lefolytatni. Az európai igazságügyi portálon 2024 végéig még olvashatók lesznek az Egyesült Királyságra vonatkozó releváns információk, az országgal kötött kölcsönös megállapodás alapján.

Melyik ország bírósága rendelkezik joghatósággal?

Skócia

1 Rendes polgári bírósághoz vagy különös hatáskörű bírósághoz (például munkaügyi bírósághoz) kell-e fordulnom?

Skócia két fő polgári bírósága a körzeti bíróság (Sheriff Court) (beleértve a körzeti fellebbviteli bíróságot [Sheriff Appeal Court]) és a legfelsőbb polgári bíróság (Court of Session). Vannak azonban különös hatáskörű bíróságok is, amelyeknek hatásköre csak az igények meghatározott fajtáira terjed ki. Ezek a következők: a Court of the Lord Lyon (heraldikai bíróság), a Court of Exchequer (vám- és jövedéki ügyek bírósága), az Election Petition Court (választási bíróság), a Sheriff Personal Injury Court (személyi sérülések ügyében eljáró körzeti bíróság) (amely a körzeti bíróság része) és a Scottish Land Court (skóciai agrárügyi bíróság). Emellett számos törvény által létrehozott törvényszék működik.

Törvényszékek

A Tribunals, Courts and Enforcement Act 2007 (a törvényszékekről, bíróságokról és a végrehajtásról szóló 2007. évi törvény) a legtöbb bíróságra nézve egységes rendszert vezetett be Egyesült Királyság-szerte, és azokat elsőfokú (First-tier Tribunal) és másodfokú (Upper Tribunal) törvényszékekre osztotta. Mind az elsőfokú törvényszék, mind a másodfokú törvényszék különböző ügytípusokban eljáró önálló tanácsokkal rendelkezik, amelyek hasonlóan ítélik meg. A bíróságokra vonatkozó részletes információk megtalálhatók az

[Öfelsége Bíróági és Törvényszéki Szolgálat \(Her Majesty's Courts & Tribunals Service\)](#) honlapján.

Számos törvényszék rendelkezik hatáskörrel Skóciában. A legtöbb törvényszék élén külön elnök áll, és mindegyik különböző végrehajtási hatáskörökkel rendelkezik. A hatáskörök parkolási bírságok elleni fellebbezésektől, kényszergyógykezelés elrendeléséig, valamint súlyos mentális betegségben szenvedő betegek elzárásáig terjednek. A skót törvényszékek határozataival szembeni fellebbezéseket Skóciában a polgári bíróságok tárgyalják, és azokat a körzeti bíróság és a legfelsőbb polgári bíróság bírálja el.

A Tribunals (Scotland) Act 2014 (a skót törvényszékekről szóló 2014. évi törvény) a decentralizált törvényszékek tekintetében egyetlen First-tier Tribunal for Scotlandot (elsőfokú skóciai törvényszék) és Upper Tribunal for Scotlandot (másodfokú skóciai törvényszék) hozott létre. Skócia legfőbb bírója, a Lord President áll a skót törvényszékek élén, és számos hatáskört ruházott át a President of Scottish Tribunalsra (skót törvényszékek elnöke), a fentiekben vázolt egyesült királysági modellhez hasonlóan. A másodfokú skóciai törvényszék hatáskörébe tartozik az elsőfokú határozatokkal szembeni fellebbezések többségének elbírálása, kivonva azokat a bíróságok hatásköréből. Az első törvényszékek 2016 decemberében kezdik meg működésüket az új rendszerben. Az elsőfokú és másodfokú skóciai törvényszék ügyintézését a Scottish Courts and Tribunals Service (Skót Bíróági és Törvényszéki Szolgálat) fogja ellátni. További információk megtalálhatók a [Skót Bíróági és Törvényszéki Szolgálat \(Scottish Courts and Tribunals Service\)](#) és a [skót kormány](#) honlapján.

Court of the Lord Lyon (a skóciai heraldikai hatóság)

A Lord Lyon King of Arms a skót királyság egyik állami tisztviselője, és a Királynő tanácsadója címetani, leszármazási és szertartási ügyekben. A Korona teljes hatáskörét gyakorolja címetani ügyekben, végrehajtja a címerjogot, és eldönti a névhasználatat, család képviselőivel (azaz hogy a család adott ága jogosult-e a címer használatára) és a klán vezetőjével kapcsolatos kérdéseket.

Court of Exchequer (vám- és jövedéki ügyek bírósága)

Skóciában a legfelsőbb polgári bíróság az állami bevételekkel kapcsolatos ügyekben Court of Exchequerként jár el. Tevékenysége főként a jövedelemadó különbiztosai (Special Commissioners of Income Tax) által az adókötelezettség meghatározásából eredő jogkérdések vonatkozásában benyújtott fellebbezések elbírálásából áll.

Election Petition Court (választási bíróság)

A bíróságot két polgári felsőbírósági bíró alkotja, és a Parlament, valamint a Skót Parlament tagjainak megválasztása ellen jogellenesség és helytelen gyakorlatok alapján benyújtott kérelmeket bírálja el.

Scottish Land Court (skóciai agrárügyi bíróság)

E bíróság elsősorban a földhaszonbérlettel és croftinggal (kiszármazkodás egyik formája) kapcsolatos jogvitákat bírálja el. Elnöke és elnökhelyettese jogi végzettséggel rendelkezik, másik két tagja pedig mezőgazdasági termelő. E bíróság felkérhető mezőgazdasági vállalkozások és croftok bérleti díjának rendezésére, és a croftingot szabályozó testület döntéseivel szembeni fellebbezéseket is elbírálja. Elbírálja továbbá a skót kormánynak a mezőgazdasági termelőkre az EU közös agrárpolitikája rendszerének keretében kapott kifizetésekkel kapcsolatban bírságot kiszabó határozataival szembeni fellebbezéseket, valamint egyes környezetvédelmi ügyekkel kapcsolatos fellebbezéseket.

Lands Tribunal for Scotland (skóciai ingatlanügyi bíróság)

A bíróság elnökből és három tagból áll, akik elismert jogi és vizsgálati szakértelemmel rendelkeznek. A bíróság elnöke egyben a skóciai agrárügyi bíróság elnöke is.

A főbb hatáskörök az alábbiak:

Jogcímmel kapcsolatos feltételek megszüntetése vagy módosítása

bérlők joga az állami tulajdonú házak megvételére

földterület kisajátításért járó vitatott kártalanítás, vagy a földterület értékének közművek miatti csökkenése

nem háztartási létesítmények értékebecslése

Keeper of the Registers of Scotland (Skóciai Nyilvántartó-hivatal) határozataival szembeni fellebbezések

földterület elővásárlás miatti értékebecslésével szembeni fellebbezések

önkéntes vagy közös bíróság elé utalás, amelynek során a bíróság döntőbíróként jár el

Sheriff Personal Injury Court (személyi sérülések ügyében eljáró körzeti bíróság)

A személyi sérülések ügyében a Sheriff Personal Injury Court (személyi sérülések ügyében eljáró körzeti bíróság) tekinthető a nemzeti szakértői központnak. A személyi sérülésekkel kapcsolatos ügyek akkor vihetők a személyi sérülések tekintetében eljáró, szakosított edinburghi bíróság elé, ha a követelés

összege meghaladja az 5000 GBP-t. A feleknek lehetőségük van arra, hogy a személyi sérüléshez kapcsolódó, bármilyen értékű kárigényeket a helyi körzeti bírósághoz nyújtsák be. Külön rendelkezés vonatkozik a munkahelyi balesetekkel kapcsolatos ügyekre: Az 1000 GBP-t meghaladó értékű ügyek közvetlenül a személyi sérülések ügyében eljáró körzeti bíróság előtt indíthatók, míg az 1000 GBP-t meg nem haladó értékű munkahelyi balesetekkel kapcsolatos ügyek akkor kerülhetnek a bíróság elé, ha a helyi Sheriff (körzeti bíró) szerint azok kellően fontosak és bonyolultak. A legfelsőbb polgári bíróság már nem foglalkozik a 100 000 GBP érték alatti személyi sérüléssel kapcsolatos keresetekkel.

2 Ha a rendes polgári bíróságok rendelkeznek hatáskörrel (azaz e bíróságok feladata az ilyen ügyek elbírálása), hogyan tudhatom meg, hogy melyik bírósághoz kell fordulnom?

2.1 Létezik-e különbségtétel alacsonyabb és magasabb fokú rendes polgári bíróságok (például körzeti bíróságok, illetve regionális bíróságok) között, és ha igen, melyik rendelkezik hatáskörrel az ügyemben?

Skóciában polgári ügyekben a körzeti bíróság és a legfelsőbb polgári bíróság elsőfokú kollégiuma (Outer House of the Court of Session) is elsőfokú bírósággént jár el.

A körzeti bíróság polgári hatásköre széleskörű, és kiterjed – pénzbeli korlát nélkül – minden, tartozás vagy kártérítés megfizetése iránti keresetre. A kamatok és költségek nélkül 100 000 GBP-t el nem érő perértékű kereseteket a körzeti bíróságnál kell megindítani. 2015 szeptemberétől a körzeti bíróság kizárólag hatásköre 5000 GBP-ről 100 000 GBP-re emelkedett.

A körzeti bíró hatásköréből kivont és a legfelsőbb polgári bíróság számára fenntartott ügyek közé tartozik a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálata, (ingatlan tekintetében biztosítékot létrehozó) adjudication iránti keresetek, csökkentések (azonban kizárólag határozat hatályon kívül helyezésével kapcsolatban), valamint olyan társaságok felszámolására irányuló kérelem, amelyeknek a befizetett jegyzett tőkéje meghaladja a 120 000 GBP-t. A gyermekek jogellenes külföldre vitelének polgári jogi vonatkozásairól szóló hágai egyezmény alapján indult ügyeket a legfelsőbb polgári bíróság tárgyalja. A körzeti bíróság valamelyik fél kérelmére a legfelsőbb polgári bíróság elé utalhatja az ügyet, ha a körzeti bíró úgy véli, hogy azt az ügy fontossága vagy bonyolultsága indokolja. A legfelsőbb polgári bíróság ugyanakkor „alapos indok esetén” hozzájárul az eljárás elé történő utalásához.

Ugyanígy egyes ügyek a legfelsőbb polgári bíróságról a körzeti bírósághoz tehetők át.

2.2 Területi illetékesség („A” vagy „B” város bírósága rendelkezik-e illetékességgel az ügyemben?)

2.2.1 A területi illetékességre vonatkozó főszabály

A polgári eljárások legtöbb csoportjában az illetékességre a Civil Jurisdiction and Judgments Act 1982 (a polgári ügyekben irányadó bírósági joghatóságról és a bírósági határozatokról szóló 1982. évi törvény) irányadó. A skót illetékességi szabályok központi elve, hogy természetes és jogi személyek ellen egyaránt a lakóhelyük (székhelyük) szerinti bíróságon kell pert indítani.

2.2.2 A főszabály alóli kivételek

2.2.2.1 Mikor választhatok az alperes lakóhelye szerinti bíróságot (a főszabály alkalmazásával meghatározott bíróságot) és egy másik bíróságot között?

A fenti főszabály mellett lehetőség nyílik a perindítás helyéül szolgáló bíróság megválasztására is.

Például:

Szerződések

Személyek ellen per indítható a szóban forgó kötelezettség teljesítésének helye szerint illetékes bíróságokon is.

Jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekmény és ilyen cselekményből fakadó igény

Személyek ellen per indítható a károkozó esemény bekövetkezésének vagy lehetséges bekövetkezésének helye szerint illetékes bíróságokon is.

Tartás

A bíróság akkor rendelkezik illetékességgel a tartással kapcsolatos ügyekben, ha a tartásra jogosult lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye a bíróság illetékességi területén van, vagy ha a tartási igény a bíróság előtt folyamatban lévő valamely személyállapoti perben járulékos követelésként merül fel, és a bíróság ezen eljárásra illetékes.

Fióktelep, képviselő vagy egyéb telephely működéséből eredő jogvita

Ebben az esetben az a bíróság rendelkezik illetékességgel, ahol a fióktelep/ képviselő található.

Családjog

Az olyan ügyekre, mint a házasság felbontása, gyermekkel való kapcsolattartás, gyermek elhelyezése, valamint szülői felelősség és jogok Skóciában általában a területi illetékesség az irányadó, azaz az ügyet a gyermek lakóhelye szerinti bíróság, rendszerint a körzeti bíróság bírálja el. Ettől ugyan el lehet térni, különösen, ha a felek egyike, vagy mindkét fél Skócián kívüli joghatósághoz kapcsolódik. Ilyen illetékességi kérdések tekintetében minden esetben fontolja meg jogi tanácsadás igénybe vételét, ha Ön szerint ez a kérdés felmerül.

Személyi sérülés

2015 szeptembere óta a személyi sérülések ügyében eljáró körzeti bíróság, a körzeti bíróság és a legfelsőbb polgári bíróság tekintetében új illetékességi és hatásköri szabályok érvényesülnek. Bővebb információkért lásd az ezen összefoglaló más részeiben adott tájékoztatást.

2.2.2.2 Mikor kell az alperes lakóhelye szerinti bíróságtól (a főszabály alkalmazásával meghatározott bíróságtól) eltérő bíróságot választanom?

Az eljárások egyes csoportjaiban a bíróság kizárólagos illetékességgel rendelkezik, tekintet nélkül a lakóhelyre vagy bármely más joghatósági szabályra.

Ezek a következők:

az ingatlannal kapcsolatos dologi jogokra, valamint ingatlan bérbeadására vonatkozó eljárásokra kizárólag az ingatlan helye szerinti bíróság illetékes.

Mindazonáltal amennyiben a bérlet legfeljebb hat hónapig tartó ideiglenes magánhasználatra szól, az alperes lakóhelye szerinti bíróságok is rendelkeznek illetékességgel, ha a bérbeadó és a bérlet ugyanabban az országban lakóhellyel rendelkező természetes személyek.

a társaságok, vagy más jogi személyek, illetve természetes vagy jogi személyek társulásának érvénytelenségére vagy megszűnésére, létesítő okiratának érvényességére vonatkozó eljárásokra a társaság, társulás vagy más jogi személy székhelye szerinti bíróság illetékes.

állami nyilvántartásba történő bejegyzés érvényességére vonatkozó eljárásokra kizárólag a nyilvántartás vezetésének helye szerinti bíróság illetékes.

ítéletek végrehajtására irányuló eljárásokban kizárólag azon hely szerinti bíróság illetékes, amelyben az ítéletet végrehajtják vagy végre kell hajtani.

2.2.2.3 Maguk a felek kiköthetik-e olyan bíróságot illetékességét, amely egyébként nem lenne illetékes?

Az illetékesség kiterjeszthető, ha a személy aláveti magát egy adott bíróság illetékességének, kifejezett beleegyezéssel, vagy az idézés alapján a bíróságon az illetékesség vitatása nélkül való megjelenéssel.

3 Ha különös hatáskörű bíróság rendelkezik hatáskörrel, hogyan állapíthatom meg, hogy melyikhez kell fordulnom?

Skóciában a különös hatáskörű bíróságok köre igen korlátozott, és az 1. kérdésre adott válasz részletezi, hogy e bíróságok milyen típusú ügyekben járnak el. Számos esetben a polgári jogi ügyet vagy a körzeti bíróság vagy a legfelsőbb polgári bíróság fogja tárgyalni. Mindenesetre ajánlott az ügy bíróság elé vitelével kapcsolatban jogi tanácsadást igénybe venni, beleértve azt az esetet is, ha az ügyben különös hatáskörrel rendelkező bíróság járhat el.

A skóciai bíróságokkal kapcsolatos általános információk megtalálhatók a Skót Bírósági Szolgálat (Scottish Courts and Tribunals Service) honlapján.

Kapcsolódó linkek

Skót Bírósági és Törvényszéki Szolgálat

Utolsó frissítés: 13/09/2021

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.